ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๙

---

๑. เมื่อสมเด็จพระบรมศาสดา ประทับนั่งแล้วอย่างนั้น พระอัครสาวกทั้ง ๒ และพระภิกษุที่เหลือทั้งหลายก็นั่ง ณ อาสนะที่ถึงแก่ตน ๆ แล้ว ฯ สรทดาบสถือฉัตรดอกไม้ใหญ่แล้ว ได้ยืนกั้นเหนือพระเศียรของพระตถาคตเจ้า ฯ สมเด็จพระบรมศาสดาทรงอธิษฐานว่า ขอสักการะนี้ของพวกชฎิล จงมีผลมากเถิด แล้วทรงเข้านิโรธสมาบัติ ฯ พระอัครสาวกทั้ง ๒ ก็ดี ภิกษุที่เหลือทั้งหลายก็ดี ทราบว่าสมเด็จพระบรมศาสดาทรงเข้านิโรธสมาบัติแล้ว จึงได้เข้านิโรธสมาบัติ ฯ เมื่อพระตถาคตเจ้าประทับนั่งเข้านิโรธสมาบัติตลอด ๗ วันแล้ว พวกอันเตวาสิก เมื่อถึงเวลาเที่ยวภิกขาจาร บริโภคมูลผลาผลในป่าแล้ว ก็ยืนประคองอัญชลีแด่พระพุทธเจ้าตลอดกาลที่เหลือ ฯ ฝ่ายสรทดาบสไม่ไปแม้สู่ที่ภิกขาจาร กั้นฉัตรดอกไม้อยู่นั่นเอง ให้เวลาล่วงไปด้วยปีติและสุขตลอด ๗ วัน ฯ สมเด็จพระบรมศาสดาเสด็จออกจากนิโรธสมาบัติแล้ว ตรัสเรียกพระนิสภเถระผู้เป็นอัครสาวกซึ่งนั่งอยู่เบื้องขวา ด้วยพระพุทธดำรัสว่า นิสภะ เธอจงกระทำอนุโมทนาอาสนะดอกไม้ แก่ดาบสทั้งหลายผู้ทำสักการะเถิด ฯ พระเถระ มีใจยินดี ดำรงอยู่ในสาวกบารมีญาณ เริ่มอนุโมทนาอาสนะดอกไม้แล้ว ฯ ในที่สุดเทศนาของพระนิสภเถระนั้น สมเด็จพระบรมศาสดาตรัสเรียกพระอัครสาวกองค์ที่ ๒ ด้วยพระพุทธดำรัสว่า ภิกษุ แม้เธอก็จงแสดงธรรมเถิด ฯ พระอโนมเถระพิจารณาพระพุทธวจนะ คือ พระไตรปิฎกแล้ว จึงแสดงธรรม ฯ ด้วยเทศนาของพระอัครสาวกทั้ง ๒ ไม่ได้มีความตรัสรู้แก่ดาบสแม้สักรูปหนึ่ง ฯ ครั้งนั้น สมเด็จพระบรมศาสดาทรงดำรงอยู่ในพุทธวิสัย หาประมาณมิได้ ทรงเริ่มแสดงธรรม ฯ

๒. ในเวลาจบเทศนา ยกเว้นสรทดาบสเสีย ชฎิล ๗๔,๐๐๐ รูปแม้ทั้งหมด ได้บรรลุพระอรหัตแล้ว ฯ สมเด็จพระบรมศาสดา ทรงเหยียดพระหัตถ์ด้วยตรัสว่า เธอทั้งหลาย จงเป็นภิกษุมาเถิด ฯ ทันใดนั้นเอง ผมและหนวดของชฎิลเหล่านั้นได้อันตรธานไปแล้ว ฯ บริขาร ๘ ได้สวมเข้าในกายแล้วเทียว ฯ ได้สดับมาว่า จำเดิมแต่กาลที่สรทดาบสนั้นเริ่มฟังธรรมเทศนาของพระอัครสาวกผู้นั่งบนอาสนะที่ ๒ ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย แล้วตั้งอยู่ในสาวกบารมีญาณ แล้วแสดงธรรมอยู่ ท่านเกิดความคิดขึ้นว่า โอหนอ แม้เราก็ควรได้ฐานะที่พระสาวกรูปนี้ได้เฉพาะแล้ว ในพระศาสนาของพระพุทธเจ้าผู้จะทรงอุบัติในกาลอันยังไม่มาถึง ฯ สรทดาบสนั้นไม่ได้อาจกระทำการแทงตลอดมรรคผล เพราะความปริวิตกนั้น ฯ ก็ท่านถวายบังคมพระตถาคตเจ้า แล้วยืนในที่เฉพาะพระพักตร์ กราบทูลว่า พระเจ้าข้า ภิกษุผู้นั่งเหนืออาสนะไม่มีระหว่างคั่นของพระองค์ เป็นผู้มีชื่ออะไร ในพระศาสนาของพระองค์ ฯ สมเด็จพระบรมศาสดาตรัสว่า ภิกษุผู้ยังจักรคือธรรมอันเราให้เป็นไปแล้วให้เป็นไปตามอยู่ บรรลุถึงที่สุดแห่งสาวกบารมีญาณ แทงตลอดปัญญา ๑๖ ประการตั้งอยู่ ภิกษุนั้นชื่อว่าอัครสาวกในศาสนาของเรา ฯ สรทดาบสนั้น ได้กระทำความปรารถนาว่า พระเจ้าข้า ด้วยผลแห่งสักการะที่ข้าพระองค์กั้นร่มดอกไม้ตลอด ๗ วันกระทำแล้วนี้ ข้าพระองค์ไม่ปรารถนาความเป็นท้าวสักกะหรือความเป็นพรหมอย่างอื่น แต่ข้าพระองค์ พึงเป็นพระอัครสาวกของพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในกาลที่ยังไม่มาถึง เหมือนดังพระนิสภเถระองค์นี้ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.